

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO (UE) 2022/1812**z dnia 4 maja 2022 r.****w sprawie absolutorium z wykonania budżetu agencji Unii Europejskiej za rok budżetowy 2020:
wyniki, zarządzanie finansami i kontrola**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając swoje decyzje w sprawie absolutorium z wykonania budżetu agencji Unii Europejskiej za rok budżetowy 2020,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji z działań podjętych w następstwie udzielenia absolutorium za rok budżetowy 2019 (COM(2021) 405),
 - uwzględniając sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego dotyczące agencji Unii za rok budżetowy 2020 wraz z odpowiedziami agencji ⁽¹⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 68 i 70,
 - uwzględniając art. 32 i 47 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013 z dnia 30 września 2013 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów, o których mowa w art. 208 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 ⁽³⁾,
 - uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/715 z dnia 18 grudnia 2018 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów utworzonych na podstawie TFUE oraz Traktatu Euratom, o których mowa w art. 70 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 ⁽⁴⁾, w szczególności jego art. 105,
 - uwzględniając art. 100 Regulaminu i załącznik V do Regulaminu,
 - uwzględniając opinie przedstawione przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz Komisję Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A9-0104/2022),
- A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 262 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz art. 3 załącznika V do Regulaminu Parlamentu Europejskiego w niniejszej rezolucji przedstawiono, w odniesieniu do każdego organu, o którym mowa w art. 70 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, uwagi przekrojowe towarzyszące decyzjom o absolutorium;
- B. mając na uwadze, że zgodnie z art. 262 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 oraz art. 3 załącznika V do Regulaminu Parlamentu Europejskiego w niniejszej rezolucji przedstawiono również, w odniesieniu do Agencji Dostaw Euratomu, uwagi przekrojowe towarzyszące decyzjom o absolutorium;
- C. mając na uwadze, że agencje Unii powinny skupić się na zadaniach, które mają wyraźną wartość dodaną dla Unii, a organizacja takich zadań powinna być zoptymalizowana, aby – w interesie unijnych podatników – uniknąć powielania działań;
1. z zadowoleniem przyjmuje wysiłki agencji zmierzające do utrzymania wysokich standardów pracy i jakości wyników, pomimo ograniczeń narzuconych przez pandemię COVID-19;

⁽¹⁾ Dz.U. C 439 z 29.10.2021, s. 3. Sprawozdanie roczne Trybunału dotyczące agencji UE za rok budżetowy 2020.

⁽²⁾ Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 122 z 10.5.2019, s. 1.

2. podkreśla, że pandemia po raz kolejny unaoczniała kluczową rolę, jaką agencje odgrywają w polityce Unii – począwszy od monitorowania zakażeń w państwach członkowskich, poprzez zatwierdzanie szczepionek i metod leczenia, wydawanie wytycznych dotyczących dostosowania miejsc pracy i ochrony pracowników, wydawanie zaleceń dotyczących telepracy, zakupów przez internet i e-zdrowia, aż po reagowanie na zmienność na rynkach wynikającą z pandemii – wykazując przy tym ogromną odporność, elastyczność i zdolność adaptacji;
3. zauważa, że w 2020 r. budżet 32 unijnych agencji zdecentralizowanych wynosił łącznie około 3 040 mln EUR w środkach na zobowiązania, co stanowi wzrost o około 6,55 % w porównaniu z 2019 r., oraz 2 888 mln EUR w środkach na płatności, co stanowi wzrost o 19,59 % w porównaniu z 2019 r.; ponadto zauważa, że z 2 888 mln EUR w środkach na płatności około 2 253 mln EUR pochodziło z budżetu ogólnego Unii, co stanowi 74,1 % całkowitego finansowania agencji w 2020 r. (74,8 % w 2019 r.); przyjmuje ponadto do wiadomości, że około 786 mln EUR sfinansowano z opłat i należności oraz ze składek przekazywanych bezpośrednio przez państwa uczestniczące (spadek o 21,0 % w porównaniu z 2019 r.);
4. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego („Trybunał”) zawarty w sprawozdaniu rocznym dotyczącym agencji UE za rok budżetowy 2020 („sprawozdanie Trybunału”), zgodnie z którym – ogólnie rzecz biorąc – przeprowadzone przez Trybunał badanie rocznych sprawozdań finansowych agencji za rok budżetowy zakończony 31 grudnia 2020 r. oraz dochodów leżących u ich podstaw potwierdziło pozytywne wyniki odnotowane w poprzednich latach; zauważa jednak, że zdaniem Trybunału konieczna jest pewna poprawa w obszarze płatności leżących u podstaw sprawozdań;

Główne rodzaje ryzyka zidentyfikowane przez Trybunał

5. odnotowuje, że w swoim sprawozdaniu Trybunał zauważa, iż ogólne ryzyko dla wiarygodności rozliczeń agencji, ustalone w wyniku zastosowania zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji i opartych na międzynarodowych standardach rachunkowości, jest ogólnie niskie, podobnie jak w 2019 r.;
6. zauważa, że w sprawozdaniu ryzyko dla legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń agencji Trybunał uznaje za niskie w przypadku większości agencji oraz za średnie w przypadku agencji, które częściowo finansują się ze środków własnych i w odniesieniu do których obowiązują przepisy szczegółowe dotyczące poboru opłat i innych wkładów na poczet dochodów, i że podobnie było w 2019 r.;
7. odnotowuje, że Trybunał uważa, iż ryzyko dla legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń agencji jest ogólnie średnie, a waha się w przedziale od niskiego do wysokiego w przypadku konkretnych tytułów budżetowych; zauważa, że Trybunał uznaje ryzyko w przypadku tytułu I (wydatki na personel) za ogólnie niskie, w przypadku tytułu II (wydatki administracyjne) – średnie, a w przypadku tytułu III (wydatki operacyjne) – niskie do wysokiego, w zależności od agencji i charakteru jej wydatków operacyjnych; zwraca uwagę, że Trybunał uznaje ryzyko związane z tytułem III za podobne do ryzyka związanego z tytułem II, ale ponieważ w grę wchodzi znacznie wyższe kwoty w ramach tytułu III, wpływ jest uważany za większy;
8. zauważa, że Trybunał uznaje ryzyko dla należytego zarządzania finansami za średnie i że ryzyko to jest głównie związane z procedurami udzielania zamówień publicznych, w ramach których nie zapewniono optymalnego wykorzystania funduszy;
9. odnotowuje, że w opinii Trybunału ryzyko związane z zarządzaniem budżetem jest niskie, przy czym kontrola Trybunału wykazała wysokie przeniesienia środków na zobowiązania, które jednak zdaniem Trybunału były uzasadnione wieloletnim charakterem operacji lub przyczynami niezależnymi od agencji;
10. odnotowuje wzmiankę Trybunału o „innym rodzaju ryzyka” związanym z pandemią COVID-19, które wpłynęło na pracę Trybunału, ponieważ ograniczenia związane z podróżą uniemożliwiły mu przeprowadzanie kontroli na miejscu, uzyskiwanie oryginalnych dokumentów i bezpośrednie wywiady z pracownikami jednostek objętych kontrolą; z uznaniem odnotowuje, że Trybunał wykonał jednak swoją pracę poprzez przeglądy dokumentacji i zdalne wywiady z jednostkami poddanymi kontroli; odnotowuje ocenę Trybunału, zgodnie z którą – pomimo zwiększo-

nego ryzyka związanego z wykrywaniem, wynikającego z braku kontroli na miejscu – dowody uzyskane od kontrolowanych podmiotów umożliwiły Trybunałowi ukończenie prac i sformułowanie wniosków; odnotowuje uwagę Trybunału, że organizacja pracy w agencjach musiała również sprostać pewnym wyzwaniom związanym z COVID-19, co miało wpływ na procedury udzielania zamówień przez agencje, zarządzanie oraz realizację umów, procedury rekrutacji, wykonanie budżetu i kontrole wewnętrzne; z zadowoleniem przyjmuje szczegółowe uwagi Trybunału w tym zakresie;

11. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Trybunał oświadczył, iż w większości przypadków agencje Unii podjęły działania naprawcze w celu uwzględnienia uwag kontrolnych z poprzednich lat, i wzywa agencje WSiSW do kontynuowania wysiłków w celu podjęcia działań następczych w związku z uwagami Trybunału, zwłaszcza w zakresie kontroli wewnętrznej, procedur zamówień publicznych i zarządzania budżetem;

Zarządzanie budżetem i finansami

12. z zadowoleniem odnotowuje, że na podstawie sprawozdania rocznego Trybunału wydano opinię kontrolną bez zastrzeżeń na temat wiarygodności rozliczeń wszystkich agencji; zauważa ponadto, że Trybunał wydał opinię kontrolną bez zastrzeżeń na temat legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń wszystkich agencji; zauważa, że Trybunał wydał opinię bez zastrzeżeń na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń wszystkich agencji, z wyjątkiem Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA) oraz Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA);
13. zauważa, że w odniesieniu do wiarygodności rozliczeń Trybunał zamieścił objaśnienia uzupełniające dla Europejskiej Agencji Leków w odniesieniu do umowy najmu poprzedniej siedziby w Londynie, która obowiązuje do 2039 r. i nie przewiduje możliwości jej przedterminowego rozwiązania; na podstawie sprawozdania Trybunału zauważa, że Agencja podnajęła swoją poprzednią siedzibę na warunkach odpowiadających warunkom głównego najmu, przy czym szacuje się, że niespłacony czynsz, powiązane opłaty eksploatacyjne i ubezpieczenie właściciela, które Agencja musi zapłacić do końca umowy najmu, wynoszą 377 mln EUR; zauważa, że jest to znaczna kwota, która potencjalnie zagraża ciągłości finansowej Agencji;
14. odnotowuje, w odniesieniu do legalności i prawidłowości dochodów leżących u podstaw rozliczeń agencji, że Trybunał zamieścił dwa punkty „inne kwestie” dla Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) – jeden związany z opłatami pobieranymi od agencji ratingowych, a drugi z opłatami od repozytoriów transakcji; odnotowuje, że w odniesieniu do agencji ratingowych Trybunał zauważył, iż pobierane opłaty opierają się na ich przychodach, które agencje uzyskują jako podmioty prawne, a nie jako grupa powiązanych jednostek, co daje quasi-legalną możliwość uniknięcia opłat poprzez przeniesienie dochodów przez agencje ratingowe podlegające jurysdykcji Unii do powiązanych z nimi podmiotów spoza Unii; zauważa, że ESMA uwzględniła to ryzyko, publikując dokument konsultacyjny, którego wynikiem jest porada techniczna dla Komisji w sprawie zmiany rozporządzenia ustanawiającego ESMA w celu złagodzenia zidentyfikowanego ryzyka; zauważa w odniesieniu do opłat na rzecz repozytoriów transakcji, że są one obliczane przez ESMA na podstawie właściwego obrotu każdego indywidualnego repozytorium transakcji, przedstawionego w ich sprawozdaniach finansowych, w odniesieniu do których biegli rewidentzi wydają opinię potwierdzającą lub nie, że przedstawiają one prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji; zauważa, że Trybunał ustalił, iż liczba transakcji zgłoszonych repozytoriom transakcji oraz liczba zarejestrowanych, lecz niezrealizowanych transakcji w dniu 31 grudnia 2019 r., na podstawie których obliczane są obroty z tytułu opłat, podlegała jedynie ograniczonemu przeglądowi dokonywanemu przez biegłych rewidentów oraz że ESMA opublikowała w marcu 2021 r. dokument konsultacyjny, w którym zaproponowano uproszczenie metody stosowanej do określania obrotów w celu rozwiązania zidentyfikowanego problemu;
15. zauważa, że Trybunał wydał opinię na temat legalności i prawidłowości płatności leżących u podstaw rozliczeń wszystkich agencji, z wyjątkiem Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), Agencji Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (eu-LISA) oraz Agencji Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA); zauważa, że opinia z zastrzeżeniami wydana przez ACER dotyczyła kilku konkretnych zamówień w ramach umowy ramowej na usługi informatyczne oraz że związane z nimi płatności w roku budżetowym 2020 wyniosły 752 654 EUR (3,7 % łącznych płatności dostępnych w 2020 r.), a także ACER podjęła działania mające na celu zapobieganie nieprawidłowemu korzystaniu z umowy ramowej; zauważa, że opinia z zastrzeżeniami dla eu-LISA wynikała przede

wszystkim z zamówienia na oprogramowanie inne niż oprogramowanie oferowane w ramach powiązanej umowy ramowej, co spowodowało odstąpienie od umowy ramowej, przy czym eu-LISA stwierdziła, że błąd ten został naprawiony; zauważa, że opinia z zastrzeżeniami dla ENISA wynikała z braku formalnej delegacji dla pracownika umożliwiającej zatwierdzanie płatności, a ENISA podjęła kroki w celu dopilnowania, aby płatności były dokonywane wyłącznie po uzyskaniu wymaganych delegacji;

16. odnotowuje uwagę Trybunału dotyczącą wkładów krajów stowarzyszonych, gdzie różne metody w umowach dotyczących obliczania wkładów pociągają za sobą ryzyko błędnego wykonania tych umów; odnotowuje zaproszenie Trybunału skierowane do agencji, których ten problem dotyczy, do przeprowadzenia konsultacji z Komisją Europejską w celu oceny, czy powinny one dostosować się do umów w sprawie wkładów krajów stowarzyszonych i metod obliczania tych wkładów stosowanych przez Komisję; zwraca uwagę, że Komisja powinna wydać unijnym organom horyzontalne wytyczne dotyczące sposobu obliczania wkładów państw trzecich;
17. odnotowuje uwagę Trybunału dotyczącą nadmiernych poziomów przeniesionych środków, w szczególności w przypadku ACER, eu-LISA, Agencji Dostaw Euratomu (ESA), Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) oraz Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex), a także zalecenie Trybunału, aby agencje te w dalszym ciągu usprawniały cykle planowania i wykonywania budżetu;
18. ubolewa, że Trybunał stwierdził dalsze uchybienia w odniesieniu do kilku agencji w wielu aspektach – od zarządzania opłatami po opóźnienia w płatnościach, ujawnianie otrzymanych wkładów oraz obliczanie wkładu państw trzecich do budżetu agencji;
19. zauważa, że pandemia COVID-19 spowodowała większą niestabilność opłat fakturowanych i pobieranych w przypadku kilku agencji pobierających opłaty, co wpłynęło na planowanie budżetowe i stabilność finansową w wyniku znacznego spadku dochodów z opłat w 2020 r.; odnotowuje, że wpłynęło to w szczególności na dochody Europejskiej Agencji Chemikaliów (ECHA) (o 7 mln EUR mniej przychodów z opłat niż kwota przewidziana w budżecie) oraz Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) (o 3,2 mln EUR mniej przychodów z opłat w porównaniu z 2019 r.);
20. zauważa, że Trybunał nie przeprowadził kontroli sprawozdania finansowego Prokuratury Europejskiej („EPPO”) za 2020 r., ponieważ rozpoczęła ona działalność dopiero 1 czerwca 2021 r.;
21. przypomina o znaczeniu nawiązania i kontynuowania aktywnego dialogu między Komisją a agencjami na temat przydziału odpowiednich zasobów i opracowania odpowiednich planów zatrudnienia, zwłaszcza w odniesieniu do grupy zaszerogowania, z której przydzielane są stanowiska.

Wyniki

22. podkreśla ważną rolę, jaką agencje Unii odgrywają we wspieraniu instytucji Unii w kształtowaniu i we wdrażaniu polityk, zwłaszcza jeśli chodzi o konkretne zadania techniczne, naukowe, operacyjne lub regulacyjne; docenia znaczenie i wysoką jakość pracy wykonywanej przez Cedefop, Eurofound, EU-OSHA, ETF i Europejski Urząd ds. Pracy – agencje działające w obszarze zatrudnienia, spraw społecznych i włączenia społecznego; powtarza w związku z tym, że należy zapewnić odpowiednie zasoby kadrowe i finansowe umożliwiające im dalsze wykonywanie programów pracy przy bardzo wysokim wskaźniku realizacji działań; podkreśla znaczenie i wartość dodaną każdej agencji w zakresie jej specjalizacji oraz jej autonomii;
23. przypomina, że Europejski Urząd ds. Pracy został utworzony w marcu 2018 r. i rozpoczął działalność w październiku 2019 r.; z zadowoleniem przyjmuje, że 9 listopada 2021 r. uroczyście otwarto siedzibę ELA;
24. zwraca uwagę, że Europejski Urząd ds. Pracy pomoże zapewnić skuteczne i sprawiedliwe egzekwowanie przepisów Unii dotyczących mobilności pracowników i koordynacji zabezpieczenia społecznego, będzie wspierać organy krajowe w zakresie współpracy przy ich egzekwowaniu oraz ułatwi obywatelom i przedsiębiorstwom korzystanie z rynku wewnętrznego;

25. przypomina, że Europejski Urząd ds. Pracy nie został skontrolowany w 2020 r., ponieważ według ETO nie osiągnął autonomii finansowej;
26. podkreśla, jak ważne jest niezwłoczne osiągnięcie pełnej operacyjności Europejskiego Urzędu ds. Pracy, oraz zaznacza konieczność zapewnienia wystarczających środków finansowych w tym zakresie;
27. zauważa – pomimo stwierdzenia przez Trybunał, że jego ustalenia kontrolne dotyczące 2020 r. potwierdziły pozytywne wyniki odnotowane w poprzednich latach – że w wyniku pandemii COVID-19 rok 2020 r. nie był po prostu kolejnym zwykłym rokiem; mając to na uwadze, Trybunał stwierdza, że w odniesieniu do programów pracy i działań pandemia COVID-19 spowodowała znaczną zmianę priorytetów co do zasobów i planowanych działań, przy czym najbardziej znaczące przykłady można znaleźć w obszarze polityki w dziedzinie zdrowia (Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) oraz Europejska Agencja Leków (EMA)); zauważa, że ucierpiały również inne obszary, np. Frontex nie był w stanie zrealizować zaplanowanych działań z powodu ogólnościowych ograniczeń związanych z podróżą, a zaplanowane prace terenowe Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) w ramach jej 7. europejskiego badania warunków pracy uległy znacznej zmianie, co objęło też zakłócenie analizy tendencji w zakresie warunków pracy prowadzonej przez ponad 20 lat; zauważa, że agencje zareagowały na te wyzwania, podejmując odpowiednie działania i dostosowując pracę poprzez przyspieszenie wdrożenia środków cyfryzacji, lepszą współpracę i lepszą wymianę informacji;
28. odnotowuje odpowiedź sieci agencji UE (EUAN) na uwagę dotyczącą udzielenia absolutorium za 2019 r. w sprawie budowania zaufania w kontaktach z poszczególnymi obywatelami; zauważa, że pomimo heterogeniczności odbiorców docelowych agencji podjęto wysiłki w celu zwiększenia interakcji z obywatelami za pośrednictwem dostępnych kanałów informacyjnych, takich jak media społecznościowe i prasa; zauważa, że przy wsparciu EUAN utworzono grupę roboczą ad hoc w celu omówienia kluczowych cech ram komunikacyjnych i określenia filarów strategicznych; przyznaje, że zasoby finansowe i ludzkie dostępne do realizacji tych działań są ograniczone, i wyraża uznanie dla agencji za to, że mimo to poczyniły postępy w tym zakresie;
29. odnotowuje na podstawie badania „Cost of Non-EU Agencies Focusing on the Health and Safety Cluster of the EU Decentralised Agencies”^(*) („Koszty agencji spoza UE koncentrujących się na klastrze »Zdrowie i bezpieczeństwo« w zdecentralizowanych agencjach UE”), że siedem agencji unijnych działających w dziedzinie zdrowia i bezpieczeństwa wykazało się dużą europejską wartością dodaną, co jest powszechnie uznawane przez państwa członkowskie i inne zainteresowane strony, w tym interesariuszy biznesowych; zauważa w szczególności, że agencje działające w ramach klastra zdrowia i bezpieczeństwa odegrały ważną rolę w reakcji Unii na pandemię COVID-19; zauważa, że ECDC i EMA bezpośrednio zaangażowały się w przeciwdziałanie wyzwaniom wynikającym z kryzysu poprzez monitorowanie danych epidemiologicznych i zatwierdzanie szczepionek, podczas gdy inne agencje opracowały wytyczne dotyczące zmniejszenia ryzyka zarażenia wirusem w poszczególnych sektorach, takie jak protokół EASA dotyczący bezpieczeństwa sanitarnego w lotnictwie podczas pandemii COVID-19, oświadczenia Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) dotyczące ryzyka zarażenia się wirusem COVID-19 przez żywność oraz sprawozdania Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA) dotyczące wpływu pandemii COVID-19 na żeglugę; zauważa, że pandemia COVID-19 uwypukliła zakres współpracy między agencjami;
30. uważa, że przy ustanawianiu przyszłych agencji należy zwrócić większą uwagę na adekwatność i spójność, zwłaszcza jeśli chodzi o nakładające się na siebie obszary odpowiedzialności; uważa, że należy ustanowić jasne zasady dotyczące rozwijania i zakończenia zadań agencji;
31. z satysfakcją odnotowuje stałą dobrą współpracę między agencjami wchodzącymi w zakres kompetencji Dyrekcji Generalnej Komisji ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego, w tym regularną wzajemną wymianę informacji na etapie planowania ich programów prac oraz wzajemne informowanie się o rozwoju sytuacji i ustaleniach;
32. uważa, że konieczne jest wzmocnienie roli agencji jako ośrodków wiedzy fachowej oraz wzmocnienie cyfryzacji tych agencji oraz ich interoperacyjności w celu osiągnięcia wysokiego poziomu przejrzystości;

(*) Badanie „Cost of Non-EU Agencies Focusing on the Health and Safety Cluster of the EU Decentralised Agencies”, PE 699.399, październik 2021 r.

33. ponownie podkreśla ważną rolę unijnych agencji działających w obszarze wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych (WSiSW) oraz Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD), jak również istotne wsparcie, jakiego podmioty te udzielają instytucjom, organom i jednostkom organizacyjnym Unii oraz państwom członkowskim w zakresie praw podstawowych, bezpieczeństwa i sprawiedliwości przez wykonywanie zadań związanych z działalnością operacyjną, analityką, zarządzaniem i monitorowaniem; ponownie podkreśla zatem potrzebę zapewnienia odpowiednich zasobów finansowych i kadrowych agencjom WSiSW i EIOD, aby podmioty te mogły wykonywać swe zadania w pełni przejrzysto i przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych;
34. przypomina, że coroczna wymiana poglądów w Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych na temat rocznych programów prac i wieloletnich strategii agencji znacznie przyczynia się do tego, by programy i strategie odzwierciedlały aktualne priorytety polityczne, zwłaszcza w kontekście wdrażania zasad zapisanych w Europejskim filarze praw socjalnych, oraz wnosili wkład w powodzenie planu działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych;
35. z zadowoleniem przyjmuje zatem pogłębioną współpracę z agencjami w ramach sieci agencji Unii Europejskiej (EUAN), która jest ważną platformą współpracy między agencjami mającą zwiększyć widoczność agencji, określić i promować ewentualne przyrosty wydajności, wносить wartość dodaną i zapewnić skuteczną komunikację między agencjami a odpowiednimi zainteresowanymi stronami, ze szczególnym naciskiem na wspólne usługi, wiedzę naukową i fachową, oraz wzywa do regularnych konsultacji między wszystkimi agencjami koordynowanymi przez EUAN;
36. docenia w szczególności i wspiera ścisłą współpracę między agencjami wchodzącymi w zakres kompetencji Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, ponieważ współpraca ta służy zapewnianiu synergii, komplementarności i podziału zasobów;

Polityka kadrowa

37. zauważa, że w 2020 r. 32 zdecentralizowane agencje zgłosiły, iż zatrudniają ogółem 9 001 pracowników, w tym urzędników, pracowników zatrudnionych na czas określony, pracowników kontraktowych i oddelegowanych ekspertów krajowych (w porównaniu z 7 880 w 2019 r.), co stanowi istotny wzrost o 14,23 % w porównaniu z rokiem 2019;
38. odnotowuje wyrok Trybunału z 11 listopada 2021 r. ⁽⁶⁾ w sprawie korzystania z pracowników tymczasowych, w którym poruszono szereg kwestii dotyczących stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE ⁽⁷⁾ w sprawie pracowników tymczasowych w agencjach unijnych; wzywa te agencje do wzmocnienia wysiłków na rzecz zmniejszenia liczby pracowników tymczasowych zastępujących stałych członków personelu;
39. zauważa, że Trybunał stwierdził wzrost uchybień w zarządzaniu zasobami ludzkimi, w szczególności związanych z procedurami rekrutacyjnymi, przy czym Trybunał wykrył różnego rodzaju niedociągnięcia w sześciu z 22 skontrolowanych agencji, takie jak niewystarczające działania w zakresie weryfikacji uprawnień do dodatków dla pracowników podejmujących pracę jako pracownicy tymczasowi (EMSA), nieobsadzenie stanowiska kierowniczego przez zbyt długi okres (EASO, EFSA), niestosowanie skutecznych kontroli wewnętrznych podczas procedur rekrutacyjnych (ACER), uchybienia w mianowaniu komisji selekcyjnych na potrzeby procedur naboru (EMA) oraz uchybienia w zarządzaniu grupami zaszerogowania nowych pracowników (Frontex);
40. odnotowuje na podstawie sprawozdania Trybunału, że w agencjach wystąpiły zakłócenia w procedurach rekrutacji i selekcji z powodu środków izolacji i ograniczeń związanych z podróżą spowodowanych pandemią COVID-19; zauważa jednak, że agencje wykazały się odpornością w tym zakresie, gdyż od połowy kwietnia 2020 r. większość agencji była w stanie ponownie rozpocząć i kontynuować rekrutację dzięki procedurom online w zakresie selekcji i zdalnym procedurom wprowadzającym; odnotowuje trudności zgłaszane przez agencje, takie jak problemy z łącznością podczas zdalnych rozmów kwalifikacyjnych lub nagła niedostępność kandydatów, a także trudności z wykazaniem przez kandydatów pewnych umiejętności w trybie online; zauważa ponadto, że spowolnienie rekrutacji stworzyło ryzyko przyszłych wąskich gardeł w zakresie zasobów ludzkich, ponieważ coraz większa liczba przyszłych pracowników będzie wymagała odpowiednich procedur wprowadzających, utworzenia akt osobowych, szkoleń i ocen; wzywa agencje do informowania organu udzielającego absolutorium o wzroście tego ryzyka i podjętych środkach łagodzących; wzywa agencje do dzielenia się z innymi agencjami swoimi doświadczeniami w zakresie radzenia sobie z tym ryzykiem;

⁽⁶⁾ Wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 2021 r., UAB Manpower Lit vs. E.S. i inni, C-948/19, ECLI:EU:C:2021:906.

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej (Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 9).

41. zwraca uwagę, że trzeba unikać przeciążenia cyfrowego, i podkreśla, że pracownicy powinni pracować wyłącznie w godzinach pracy; z zadowoleniem przyjmuje nowe narzędzia Europejskiej Fundacji Kształcenia (ETF), które zostały niedawno wprowadzone w celu przekazywania wiadomości w godzinach pracy; wzywa inne agencje, aby wzorowały się na tej dobrej praktyce ETF;
42. zauważa z zaniepokojeniem, że w 2020 r. nie było równowagi płci wśród pracowników, przy nierównomiernym rozłożeniu płci na stanowiskach kierowniczych wyższego szczebla – 74,6 % mężczyzn i 25,4 % kobiet, 52,7 % mężczyzn i 47,3 % wśród pracowników ogółem, a 63,4 % mężczyzn i 36,6 % kobiet w zarządach agencji; ponownie podkreśla, że agencje mają ambicję dostosowania się do Komisji, aby do końca 2024 r. osiągnąć równowagę płci wynoszącą 50 % na wszystkich szczeblach zarządzania;
43. stwierdza – w odniesieniu do uwag pokontrolnych dotyczących równowagi płci – że agencje nie mają wpływu na mianowanie członków zarządu ani dyrektora wykonawczego, a tym samym nie mają wpływu na wynikającą z tego równowagę płci; zauważa, że kilka agencji zgłosiło chęć podjęcia środków w celu osiągnięcia lepszej równowagi płci w kadrze kierowniczej wyższego szczebla, gdy zwolnią się stanowiska; jest jednak zaniepokojony, że w 2020 r. odnotowano brak równowagi płci w odniesieniu do kierownictwa wyższego szczebla, a zatem wydaje się, że środki te nie miały pozytywnego wpływu; ponownie wzywa agencje do pracy nad poprawą równowagi płci w kadrze kierowniczej wyższego szczebla;
44. zauważa, że równowaga geograficzna personelu w agencjach unijnych odzwierciedla liczbę ludności w państwach członkowskich wyrażoną jako odsetek UE-27 i wynik ten jest nieco lepszy niż równowaga geograficzna personelu pracującego w Komisji; odnotowuje niedostateczną reprezentację w ośmiu państwach członkowskich, nadmierną reprezentację w siedemnastu państwach członkowskich oraz przybliżoną równowagę w dwóch państwach członkowskich; wyraża ubolewanie z powodu braku polityki w agencjach, mającej na celu zwiększenie różnorodności wśród personelu; wzywa agencje, a także Sieć, do przedstawienia planów osiągnięcia tego celu;
45. odnotowuje, że agencje Unii odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu dialogu społecznego w swoich organizacjach, i wzywa Komisję, aby zapewniła środki finansowe wspierające agencje Unii w gwarantowaniu dialogu społecznego;
46. wzywa do wypracowania ogólnej polityki, która zapobiegałaby zastępowaniu stałego personelu agencji droższymi konsultantami zewnętrznymi, co pozwoliłoby zagwarantować wysokiej jakości warunki pracy oraz zapobiec utracie wiedzy i doświadczenia;
47. apeluje o większe wsparcie dla pracowników, którzy przenoszą się do kraju, w którym znajduje się siedziba agencji; proponuje w tym kontekście ustanowienie osoby łącznikowej, która zapewni między innymi łączność między personelem a władzami lokalnymi;
48. wzywa EUAN, aby ustanowiła jasne zasady przynależności pracowników do krajowego systemu opieki zdrowotnej; zaleca, aby w zasadach tych wyraźnie wskazano zakres i długość okresu ubezpieczenia zdrowotnego;
49. na podstawie badania „The Management Boards of the Decentralised Agencies” („Zarząd agencji zdecentralizowanych”) ⁽⁸⁾ stwierdza, że zarządy agencji odgrywają kluczową rolę w zapewnianiu dobrego zarządzania i dobrych wyników, a ich zasadniczym obowiązkiem jest mianowanie dyrektorów wykonawczych agencji; zwraca uwagę na wynik badania, zgodnie z którym różnorodność ustaleń dotyczących zarządzania agencjami jest wyrazem ich odmiennych mandatów; zauważa, że w badaniu stwierdzono, iż zarządy są ogólnie skuteczne i wydajne w pełnieniu swojej roli oraz że nie są potrzebne zasadnicze zmiany; zauważa, że z badania wynika, iż można wprowadzić pewne ulepszenia, takie jak zwiększenie liczby posiedzeń, przeniesienie punktu ciężkości ze spraw administracyjnych na kwestie o bardziej strategicznym charakterze, wzmocnienie reprezentacji zainteresowanych stron oraz procedur roboczych agencji;
50. zachęca agencje do opracowania długoterminowych ram polityki kadrowej, aby uwzględnić równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, poradnictwo zawodowe przez całe życie i rozwój kariery zawodowej, równowagę płci, telepracę, równowagę geograficzną oraz rekrutację i integrację osób z niepełnosprawnościami; zwraca uwagę na znaczną rotację pracowników w agencjach Unii oraz wzywa do wdrożenia polityki kadrowej i socjalnej w celu zaradzenia tej sytuacji;

⁽⁸⁾ Badanie „The Management Boards of the Decentralised Agencies”, PE 699.400, październik 2021 r.

51. jest zaniepokojony liczebnością zarządów niektórych agencji, która utrudnia podejmowanie decyzji i pociąga za sobą znaczne koszty administracyjne;
52. wzywa wszystkie agencje zajmujące się WSiSW do promowania i zapewniania różnorodności w swojej polityce rekrutacyjnej; wzywa wszystkie agencje WSiSW do opracowania wewnętrznych strategii politycznych i praktyk w celu zapewnienia inkluzywności i różnorodności oraz zapobiegania wszelkiego rodzaju dyskryminacji; zwraca się do Trybunału o systematyczne informowanie o tych kwestiach w przyszłych sprawozdaniach; wzywa wszystkie agencje WSiSW do wdrożenia jasnej polityki przeciwko napastowaniu w celu zapobieżenia napastowaniu w ich jednostkach i stanowczego potępienia tego zjawiska; podkreśla szkodliwy wpływ dużej rotacji personelu w niektórych urzędach, organach i agencjach Unii oraz wzywa do wdrożenia polityki kadrowej i społecznej w celu zaradzenia tej sytuacji; apeluje o znalezienie rozwiązania problemu zależności od rekrutacji zewnętrznej kadr; odnotowuje wynik sprawy C-948/19 ^(*) toczącej się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

Zamówienia publiczne

53. odnotowuje zalecenie Trybunału, zgodnie z którym wykonanie budżetu przez agencje powinno podlegać skutecznym i wydajnym kontrolom wewnętrznym, które powinny obejmować solidne kontrole *ex ante* mające na celu zapobieganie błędom i nieprawidłowościom przed zatwierdzeniem operacji; zauważa, że Trybunał zalecił ponadto, aby w celu osiągnięcia jak najlepszego stosunku jakości do ceny w umowach ramowych Komisji bez cennika dotyczących nabywania licencji na oprogramowanie i usługi informatyczne agencje systematycznie przeprowadzały badania rynku przed podpisaniem jakichkolwiek formularzy zamówień, wraz ze szczegółową oceną niezbędnych produktów i usług, analizą rozwiązań dostępnych na rynku oraz wyceną danych pozycji;
54. odnotowuje uwagę Trybunału, zgodnie z którą prawie wszystkie uwagi dotyczące procedur udzielania zamówień dotyczyły nieprawidłowych płatności; odnotowuje zalecenie Trybunału, aby odnośne agencje w dalszym ciągu usprawniały procedury udzielania zamówień publicznych, zapewniając pełną zgodność z obowiązującymi przepisami;
55. z zadowoleniem przyjmuje uwagę Trybunału, zgodnie z którą agencje zdołały utrzymać funkcjonowanie zamówień publicznych w czasie pandemii bez nadmiernego korzystania z bezpośredniego udzielania zamówień bez konkursu;
56. z zadowoleniem przyjmuje zwiększone wykorzystanie narzędzi e-zamówień przez agencje unijne oraz istotną rolę, jaką odegrały w zapewnieniu ciągłości działania w zakresie zamówień w warunkach telepracy; zauważa, że najbardziej powszechne moduły e-PRIOR wykorzystywane przez agencje to e-przetargi, elektroniczne składanie ofert i e-fakturowanie oraz że kilka agencji wdrożyło je w ciągu 2020 r.;

Zapobieganie konfliktom interesów i zarządzanie nimi oraz przejrzystość

57. odnotowuje, że większość agencji wymaga od członków zarządu i kierownictwa wyższego szczebla deklaracji o braku konfliktu interesów oraz publikuje je na swojej stronie internetowej; zauważa, że dwie agencje – Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) oraz Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) – są podobno nadal w trakcie procesu pozyskiwania deklaracji o braku konfliktu interesów i publikowania ich na swojej stronie internetowej, przy czym większość deklaracji jest już dostępna online;
58. zauważa, że większość agencji publikuje na swoich stronach internetowych życiorysy członków zarządu, członków kadry kierowniczej, ekspertów zewnętrznych i ekspertów wewnętrznych; zauważa, że w przypadku ECDC, ECHA i Europejskiej Agencji Środowiska (EEA) brakuje życiorysów ekspertów wewnętrznych; zauważa, że w przypadku Europejskiej Agencji Kontroli Rybołówstwa (EFCA) brakuje życiorysów ekspertów zewnętrznych; odnotowuje, że w przypadku agencji Frontex, Agencji Kolejowej Unii Europejskiej (ERA) oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) brakuje życiorysów zarówno ekspertów wewnętrznych, jak i zewnętrznych; przypomina agencjom, że ważne jest zwiększenie przejrzystości w zakresie życiorysów członków zarządu, kadry kierowniczej o oraz ekspertów zewnętrznych i wewnętrznych;

^(*) Wyrok Trybunału (druga izba) z dnia 11 listopada 2021 r. w sprawie C-948/19, UAB Manpower Lit/E.S. i inni, ECLI:EU:C:2021:906.

59. wzywa wszystkie agencje do uczestnictwa w niedawno zawartym porozumieniu międzyinstytucjonalnym w sprawie obowiązkowego rejestru służącego przejrzystości dla przedstawicieli grup interesu, podpisanym przez Komisję, Radę i Parlament;
60. odnotowuje, że w badaniu „The Management Board of the Decentralised Agencies” („Zarząd agencji zdecentralizowanych”) podkreślono wagę zarządzania faktycznymi i potencjalnymi konfliktami interesów oraz jego znaczenie pod względem rozliczalności, przejrzystości i dobrego zarządzania agencjami; zauważa, że niektóre agencje posiadają bardziej zaawansowane strategie polityczne dotyczące konfliktów interesów, w których rozróżnia się różne rodzaje interesów, określa się obowiązki w zakresie sprawdzania deklaracji o braku konfliktu interesów oraz przedstawia wytyczne dotyczące sposobu postępowania w przypadku zaistnienia konfliktu; odnotowuje, że w badaniu zaleca się opracowanie kodeksu postępowania dla zarządów, określającego zasady, procedury i konkretne mechanizmy postępowania w przypadku konfliktu interesów członków; odnotowuje ponadto sugestię opracowania kodeksu dobrego zarządzania jako nadrzędnych ram działalności zarządów;
61. odnotowuje, że większość agencji poinformowała, że w 2020 r. nie prowadziła ani nie zakończyła dochodzeń w sprawie konfliktu interesów; zauważa, że w przypadku Frontexu zgłoszono jeden przypadek, w którym ostatecznie stwierdzono brak konfliktu interesów; zauważa jednak, że Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) nadal prowadzi dochodzenie w tej sprawie; ponadto stwierdza, że w przypadku EMA sześciu ekspertów poinformowało Agencję o zamiarze podjęcia pracy w firmie farmaceutycznej; zauważa, że zgodnie ze swoją polityką w zakresie zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi EMA zastosowała środki niezbędne do zmniejszenia ryzyka zaistnienia jakichkolwiek przypadków konfliktu interesów;
62. odnotowuje, że 13 agencji zgłosiło toczące się sprawy dotyczące OLAF-u; ponadto zauważa, że agencje zgłosiły, iż w 2020 r. będą miały 34 toczące się lub zamknięte sprawy dotyczące nękania;
63. wzywa wszystkie agencje WSiSW do wprowadzenia środków mających na celu zapewnienie pełnej zgodności z unijnymi zasadami przejrzystości, a także z prawami podstawowymi i normami ochrony danych; wzywa je również do przestrzegania rozporządzenia finansowego i wysokich standardów zarządzania; uważa, że ujawnianie spotkań i interakcji między agencjami WSiSW a stronami trzecimi zapewniłoby większą przejrzystość agencji WSiSW, pod warunkiem że odbyłoby się to w sposób nienaruszający operacji; zachęca agencje WSiSW do zintensyfikowania wysiłków w tym względzie;

Kontrola wewnętrzna

64. odnotowuje, że Trybunał wydał punkty „inne kwestie” w odniesieniu do ACER i ENISA, w których zwrócił uwagę na fakt, że agencje te nie przyjęły przepisów wewnętrznych dotyczących ciągłości delegacji w przypadkach, gdy urzędnicy delegujący lub delegowani urzędnicy zatwierdzający opuszczają swoje stanowisko; wzywa wszystkie agencje do zwrócenia uwagi na tę szczególną kwestię w ujęciu ogólnym, a w szczególności w przypadku objęcia kierownictwa nad agencją przez nowego dyrektora (wykonawczego); ponawia zalecenie Trybunału, aby agencje przyjmowały przepisy wewnętrzne, które stanowią solidny wkład w systemy kontroli zarządzania, przejrzystości i odpowiedzialności; wskazuje na przykład EMA podany przez Trybunał jako punkt odniesienia dla tych przepisów wewnętrznych;
65. odnotowuje zalecenie Trybunału stanowiące, że wykonanie budżetu przez agencje powinno podlegać skutecznym i efektywnym kontrolom wewnętrznym, które powinny obejmować kontrole ex ante mające na celu zapobieganie błędom i nieprawidłowościom przed zatwierdzeniem operacji;
66. zauważa, że z końcem 2020 r. wszystkie agencje poinformowały, iż wdrożyły zmienione ramy kontroli wewnętrznej oparte na COSO oraz dokonały ich rocznej oceny, przy czym niektóre agencje poinformowały, że ocena ta została przeprowadzona w ramach rocznego zarządzania ryzykiem; przyznaje, że istnieją podobieństwa między roczną oceną ryzyka a oceną ram kontroli wewnętrznej; wzywa jednak agencje do przeprowadzania corocznej odrębnej oceny ram kontroli wewnętrznej, do oceny integracji zarządzania ryzykiem z procesami kontroli wewnętrznej w ramach tejsze oceny oraz do informowania o wynikach w rocznym sprawozdaniu z działalności; wzywa wszystkie agencje do przedstawiania co najmniej wyników oceny na poziomie komponentu, zachęca jednak agencje do składania sprawozdań na bardziej szczegółowym poziomie, np. według zasad kontroli wewnętrznej;

67. zauważa, że zgodnie ze sprawozdaniem Trybunału dotyczącym działań następczych podjętych w związku z uwagami z poprzednich lat w 2020 r. 71 uwag zamknięto, 86 uwag nadal było wdrażanych lub pozostawało do uwzględnienia, a cztery nieuwzględnione uwagi uznano za znajdujące się poza (wyłączną) kontrolą agencji, co oznacza, że istotne decyzje dotyczące tych czterech uwag muszą zostać podjęte przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Komisję lub państwa członkowskie; wzywa agencje do starannego wdrożenia zaleceń i do dalszego ulepszania ram kontroli wewnętrznej;

Reakcja na COVID-19 i ciągłość działania

68. z zadowoleniem przyjmuje i powtarza uwagę Trybunału, który twierdzi, że agencje dobrze dostosowały się do bezprecedensowej sytuacji spowodowanej pandemią COVID-19; zauważa, że Trybunał doszedł do takiego wniosku na podstawie szczegółowego uzupełniającego przeglądu sposobu, w jaki agencje Unii organizowały swoją reakcję na kryzys związany z COVID-19 i zarządzały nią; z zadowoleniem przyjmuje tę uzupełniającą analizę Trybunału i wzywa Trybunał do kontynuowania tej praktyki za każdym razem, gdy wystąpią zdarzenia, które mogą mieć poważny wpływ na pracę agencji Unii;
69. zauważa, że przeprowadzony przez Trybunał przegląd dotyczył trzech głównych obszarów, a mianowicie: wdrożenia środków zapewniających ciągłość działania, zdolności decyzyjnej, bieżących działań i procedur rekrutacyjnych oraz działań podjętych przez agencje w celu wspierania dobrego samopoczucia i odporności pracowników;
70. z zadowoleniem przyjmuje uwagę Trybunału, zgodnie z którą agencje w odpowiednim czasie uruchomiły plany ciągłości działania, aby zapewnić kontynuację kluczowych procesów zarządzania i dobre samopoczucie pracowników; ubolewa jednak, że cztery agencje: Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO), Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB), Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) oraz Agencja Europejskiego GNSS (obecnie Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego) nie posiadały na początku pandemii zatwierzonego planu ciągłości działania ani planu przywrócenia gotowości do pracy po wystąpieniu sytuacji nadzwyczajnej, a trzy agencje – EFCA, Agencja Wsparcia Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (Urząd BEREC) oraz Centrum Tłumaczeń – nie uruchomiły swoich planów, gdyż nie wymagały tego ich początkowe środki reagowania; zauważa, że agencje wdrożyły działania związane z reakcją, takie jak wyznaczenie konkretnych zespołów, których zadaniem jest kierowanie organizacją i zarządzaniem reakcją na COVID-19, poprzez koordynację spotkań, które początkowo odbywały się codziennie, a później dwa do trzech razy w tygodniu lub w razie potrzeby;
71. jest bardzo zaniepokojony tym, że niektóre agencje, np. Cedefop, nie wchodzi w skład zespołu ds. zarządzania kryzysowego; podkreśla, jak ważne jest zaangażowanie pracowników w zarządzanie kryzysowe; zaleca zatem, aby zacząć od przyjęcia przykładu ETF jako dobrej praktyki i dać pracownikom możliwość sygnalizowania problemów i utrzymywania kontaktu z kierownictwem, zwłaszcza w okresie telepracy związanej z COVID-19;
72. zauważa, że do 16 marca 2020 r. wszystkie agencje przeszły na rozszerzone rozwiązania w zakresie telepracy i poinstruowały wszystkich pracowników, których obecność w biurze nie była niezbędna, aby pracowali z domu; odnotowuje, że większość agencji, mimo że już wcześniej dysponująca pewnymi możliwościami pracy zdalnej, musiała rozbudować istniejące systemy ICT, przy czym z analizy Trybunału wynika, że żadna z agencji nie zgłosiła poważnych problemów z przepustowością (szerokością pasma), łącznością ani z bezpieczeństwem danych; zauważa ponadto, że sześć agencji (ACER, BEREC, ECDC, ECHA, EFSA oraz Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)) przeprowadziło testy warunków skrajnych swoich systemów ICT przed ich uruchomieniem, co daje dodatkową pewność co do ich funkcjonowania przed przejściem na kompleksową telepracę;
73. zauważa na podstawie sprawozdania Trybunału, że w przypadku agencji głównym celem decyzji o przejściu na kompleksową telepracę była ochrona pracowników; z zadowoleniem przyjmuje uwagę Trybunału, że priorytetowe traktowanie dobrego samopoczucia pracowników było widoczne w licznych konsultowanych dokumentach wewnętrznych, potwierdzone w rozmowach z kierownictwem agencji oraz w znaczącej roli, jaką odgrywała grupa doradcza sieci agencji Unii Europejskiej ds. nowych metod pracy; odnotowuje uwagę Trybunału, że większość pracowników agencji zasadniczo dobrze poradziła sobie z trudną sytuacją spowodowaną pandemią; z niepokojem zauważa, że statystyki dotyczące zarządzania czasem przedstawione przez agencje wykazały, iż pracownicy przepracowali więcej godzin niż wcześniej, aby sprostać nowym zadaniom, których od nich oczekiwano; z zadowoleniem przyjmuje środki podjęte przez agencje w celu wsparcia pracowników w tym okresie;

74. odnotowuje wniosek Trybunału, zgodnie z którym kluczowe funkcje korporacyjne nadal działały podczas pandemii, a posiedzenia zarządu wszystkich agencji, po odwołaniu fizycznych posiedzeń zarządu, zastąpiono procedurami pisemnymi lub przeniesiono do formatu wirtualnego; zauważa, że kontynuowano procesy decyzyjne, takie jak dyskusje i głosowania, co umożliwiło m.in. przyjmowanie i wykonywanie budżetów, poprawek, a nawet dokonywanie mianowania;
75. odnotowuje wniosek Trybunału, zgodnie z którym pomimo trudności w całkowitym wyodrębnieniu skutków pandemii, w różnym stopniu wpłynęła ona na wszystkie główne obszary działalności agencji; odnotowuje ogólną uwagę Trybunału, zgodnie z którą pandemia przyspieszyła zmianę metod pracy, prowadząc do oszczędności finansowych w kilku obszarach – ponieważ budżety wszystkich agencji na podróże służbowe i koszty związane z podróżami nie zostały w pełni wykorzystane, a w przypadku niektórych agencji spadek ich wykorzystania wyniósł blisko 90 % – wynikających z opóźnień lub odwołania procedur rekrutacyjnych, badań lekarskich przed rekrutacją, spotkań osobistych oraz szkoleń prowadzonych online, a także znacznie zmniejszonego zapotrzebowania na stołówki, sprzątaninę, infrastrukturę użyteczności publicznej na miejscu, np. wodę i elektryczność, oraz usługi w zakresie bezpieczeństwa;
76. podkreśla, że ważne jest, aby protokoły zdrowotne dla wszystkich agencji, obejmujące wewnętrzne komitety ds. zdrowia i bezpieczeństwa i protokoły dotyczące właściwej wentylacji i bezpieczeństwa podczas pandemii, były omawiane i wdrażane wspólnie z pracownikami.

Inne uwagi

77. z zadowoleniem przyjmuje kroki podjęte przez agencje w celu ujawnienia i opublikowania wyników ich pracy za pośrednictwem różnych kanałów, w tym stron internetowych i mediów społecznościowych; zachęca agencje do kontynuowania tej praktyki i do dalszego angażowania się w kontakty ze społeczeństwem w celu rozpowszechniania wyników ich pracy;
78. uważa, że dla każdej agencji należy przeprowadzić ocenę wpływu i systematycznie dodawać klauzulę przeglądową dotyczącą celów agencji; wzywa agencje do dalszego opracowywania i przeglądu wskaźników w celu corocznego pomiaru wyników agencji oraz ich wpływu na wdrażanie polityki Unii; uważa, że zasoby finansowe powinny być przydzielane bardziej elastycznie – w zależności od konieczności lub pilnej potrzeby;
79. wyraża zadowolenie, że EUAN zatwierdziła w 2020 r. drugą wieloletnią strategię (2021–2027);
80. przypomina, że począwszy od roku budżetowego 2014, badanie sprawozdań finansowych agencji unijnych przez Trybunał było zlecane firmom audytorskim z sektora prywatnego, a związane z nim koszty ponosiły agencje, natomiast Trybunał w pełni odpowiadał za wszystkie aspekty zleczonych kontroli zewnętrznych; ponownie stwierdza, że zaangażowanie audytorów z sektora prywatnego spowodowało znaczny wzrost obciążenia administracyjnego agencji, zarówno pod względem czasu poświęconego na kontrolę, udzielanie zamówień na usługi audytorskie i zarządzanie nimi, a także dodatkowych wydatków;
81. przypomina, że powiązane koszty szacowano na 447 000 EUR w 2014 r. i 424 000 EUR w 2015 r., a związane z tym obciążenie administracyjne szacowano na 1,5 EPC dla wszystkich agencji łącznie; zauważa, że agencje na 2020 r. zgłosiły, że wydały szacunkowo 566 000 EUR na koszty związane z badaniem sprawozdań finansowych (wzrost o 33,4 % w porównaniu z 2015 r.) i zgłosiły porównywalną liczbę godzin poświęconych na sprostanie dodatkowemu obciążeniu administracyjnemu;
82. zauważa, że Trybunał pilotował zautomatyzowane procedury w obszarze kontroli płatności, wynagrodzeń, zamówień publicznych, budżetu, rekrutacji i rocznego sprawozdania finansowego sześciu agencji wykonawczych UE; odnotowuje, że Trybunał wprowadził także pięć nowych zautomatyzowanych procedur w dziedzinie kontroli rozliczeń, w szczególności zautomatyzowane kontrole i uzgadnianie informacji zawartych w przyjętym sprawozdaniu finansowym z danymi źródłowymi w księdze głównej i zestawieniu obrotów i sald; zwraca uwagę na stwierdzenie Trybunału, że jest to zazwyczaj zadanie kontrolne niskiego ryzyka, które należy wykonać, aby zagwarantować, że kolejne testy przeprowadzane są z wykorzystaniem właściwej poddanej kontroli populacji; zwraca uwagę na znaczne możliwości zaoszczędzenia czasu, jakie pojawią się w przypadku automatyzacji większej liczby procedur i wykorzystania ich do większej liczby zadań kontrolnych; wzywa Trybunał do rozszerzenia tych praktyk na wszystkie agencje, ponieważ właśnie badanie sprawozdań finansowych agencji zdecentralizowanych jest zlecane firmom audytorskim z sektora prywatnego, a zatem zaoszczędzony czas przyniesie znaczne oszczędności;

83. zauważa, że 30 agencji zgłosiło udział w inicjatywie ekologicznej EUAN mającej na celu zmniejszenie wpływu działalności agencji na środowisko; zauważa, że agencje zgłosiły, iż w większości wynegocjowały umowy z dostawcami energii w celu zapewnienia energii ze źródeł odnawialnych, wprowadziły elektroniczny obieg dokumentów finansowych, promują wśród pracowników korzystanie z przyjaznego dla środowiska transportu, wdrożyły e-przetargi, elektroniczne składanie ofert, e-fakturowanie, stale usprawniają gospodarowanie odpadami i modernizują sprzęt komputerowy; zachęca agencje do kontynuowania tych wysiłków i aktywnego korzystania z sieci agencji unijnych w celu wymiany doświadczeń i połączenia sił, aby poprawić wyniki;
84. wzywa wszystkie agencje WSiSW do uwzględnienia zrównoważonego rozwoju w ich ogólnych procesach operacyjnych w celu poprawy efektywności środowiskowej agencji oraz do informowania organu udzielającego absolutorium o wdrożonych środkach i postępach;
85. zauważa, że w 2020 r. w odniesieniu do zrównoważonego rozwoju wszystkie agencje z wyjątkiem jednej zgłosiły, że będą pracować nad zwiększeniem zrównoważonego charakteru organizacji i informować o wynikach tych prac; zauważa, że agencje często składają sprawozdania na temat zrównoważonego rozwoju w ramach rocznego sprawozdania z działalności oraz że sześć agencji wskazało, iż posiadają oddzielne sprawozdanie na ten temat w ramach swojego systemu ekzarządzania i audytu (EMAS); zauważa, że cztery agencje zgłosiły, iż przyjęły i wdrożyły zielone zamówienia publiczne, które zapewniają im kryteria ułatwiające uwzględnianie kryteriów ekologicznych w dokumentacji przetargowej;
86. odnotowuje na podstawie badania „Locations of EU Decentralised Agencies” („Lokalizacje zdecentralizowanych agencji UE”) ⁽¹⁰⁾, że obecny wybór lokalizacji zdecentralizowanych agencji unijnych jest podyktowany przede wszystkim potrzebami politycznymi i uprzednio określonymi kryteriami; odnotowuje uwagę zawartą w sprawozdaniu, że decyzja o wyborze siedziby agencji powinna być częścią zwykłej procedury ustawodawczej i uwzględniać ewentualne skutki finansowe dla budżetu Unii; ponadto zauważa, że ustalenia zawarte w sprawozdaniu wskazują, iż lokalizacja jest jednym z najsilniej oddziałujących czynników w przypadku rekrutacji wyspecjalizowanego personelu; zauważa, że w badaniu zaproponowano włączenie do wniosku dotyczącego rozporządzenia ustanawiającego agencję metody oszacowania współczynnika korygującego, który byłby bliższy rzeczywistym kosztom utrzymania w miejscu lokalizacji agencji; odnotowuje na podstawie sprawozdania, że lepsza współpraca między agencjami może zmniejszyć negatywne skutki decentralizacji, oraz zawartą w nim sugestię, że należy sformalizować i dalej rozszerzać rolę sieci agencji unijnych, aby zapewnić lepszą reprezentację w Brukseli oraz oferować usługi horyzontalne takie jak organizacja posiedzeń, szkoleń lub zamówień będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wszystkie agencje zapewniły ciągłość działania w reakcji na pandemię COVID-19, przechodząc na środowisko hybrydowe; zauważa, że w badaniu sugeruje się, iż budżety agencji na nadchodzące lata powinny nadal wspierać rozwój komunikacji informatycznej w celu ułatwienia posiedzeń online i telepracy;
87. wzywa agencje do zwiększania synergii, zacieśniania współpracy i wymiany dobrych praktyk z innymi agencjami unijnymi w celu poprawy wydajności (zasoby ludzkie, zarządzanie budynkami, usługi informatyczne i bezpieczeństwo);
88. przypomina, jak ważna jest poprawa cyfryzacji w agencjach pod względem wewnętrznego funkcjonowania i zarządzania, ale także w celu przyspieszenia cyfryzacji procedur; podkreśla, że agencje powinny nadal aktywnie działać w tym zakresie, aby za wszelką cenę uniknąć powstania przepaści cyfrowej między agencjami; zwraca jednak uwagę na konieczność podejmowania wszystkich niezbędnych środków bezpieczeństwa, aby uniknąć wszelkiego ryzyka dla bezpieczeństwa informacji przetwarzanych online;
89. z zadowoleniem przyjmuje współpracę w ramach sieci agencji WSiSW; wzywa agencje WSiSW, aby nadal rozwijały synergii, zacieśniały współpracę i prowadziły wymianę dobrych praktyk między sobą w celu poprawy efektywności;
90. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji agencjom objętym obecną procedurą udzielania absolutorium, Radzie, Komisji i Trybunałowi Obrachunkowemu oraz do zarządzania jej publikacją w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* (seria L).

⁽¹⁰⁾ Badanie „Locations of the EU Decentralised Agencies”, PE 700.320, listopad 2021 r.